

partija zaur ņawu atmosferas beidsamajā laika to zitu kautu zeribam daudņ wairat. Dņirahs wilst robesņas, ne ka winu pretineeki, kas pehņ „wehturiskās tradizijas” duņs ņaldā meegā un nogaida, kas labs nahts.

Muhtu zeribas uņ ihtahm reformahm nedibinajahs uņ Widsemes „reformas partijas” programu, bet uņ muhtu walņts waldbibu. ņhi partija (kurai tagad ir jau 3 lozekli) ir un laikam ari paliks par wahju un tadeht nepaņpehs ņaraut augņham mineto pawedeenu, kas welfahs zaur Baltijas gubernu attihņibas-wehturi.

Bet ja tas tomehr isdotos, tad tatschu, tā mums leekahs, tas notiktu pa wehlu, jau tadeht, ka drihtņ ņagaidamās teņņu reformas pa daudņ dņili ņerņees autonomā ņawadibā (unņere autonome Eigenart), ka ta wehl buhtu uņturama. Wehl preekņh maņ gadeem tahda reformu-partija buhtu padarijuņt brihnumus — tagad wina ir zehluņehs, lai reiņ peeminetu ka ta ir bijuņt.

Daschi laikraksti, bet ņewisņki „Rigas Lapa” nu gan ir zitadās domās. Wina uņ ņho reformu-partiju leek wiņai leelu ņwaru, un ne wis tika tadeht ween, ka ta reformas domas modina, bet ari wina ņpraustā mehrka deht. Tapehņ wina ari ņchihņ partijas programu atņihņt par teizamu. Kas eewehrojis muhtu ņaraktiņchanos ar mineto awiņi, ņemņwu un „wehturiskās buhwes” deht, nebuhs pahtņiegt, muhts ari ņhinhņ leetā eeraugot par „R. Lapa” pretineekem. Mehs nu reiņ neņpehjam apmeerinatees ar zeribam, ņam pamatu newar uņrahdit. Politiski zenteeni iņņchirahs wiņai no deeniņchlas ņadņihwes weenņahrņcheem notikumeem. Apņoliņchanas, ko jautrā ņabeedribā ar preeku war ņanemt, preekņh politikas nopeetnā un neņchehlīgā waiga daudņreiņ ja-uņnem til pat aukņti ka ar ņchaubihchanos. Kad minete trihs „brihwprahņigee reformas draugi” kahta ņapulzē iņņauktu „augņtas laimes derigahm reformahm,” tad mehs wiņi teem beņ attureņchanahs waretum plauņņhinhņ un uņdņert weņelibu. Bet kad wini ņastahda partijas programu un tani ņkaidri un gaiņchi iņņaka, winu gala mehrkis eņot zihnihņch par paņchustureņchanu un ne wis to zitu kautu kahtu ihtā labllahņchanahs, tad mums ne weens newar kaunotees, ka mehs teem „augņtas laimes” ne-iņņauzam, bet ari no ņawas puņes zihnamees par paņchustureņchanu. Tahdā zihnihņ pilnigi padotees zitu gribai, zitu prahtam un ari domaņchanu atkaut tilai wineem, wiņu maņafais buhtu nepeedodama weegprahtiba un domu kuhtriba.

Rai zeltos un dibinatos kahtas reformu-partijas gribedamas, tilai tahdi reformu zenteeni atradihs pee tahm zitam kautu kahtu kahtu atņihņchanu un preezigu ņanemņchanu, ar ko tahm nodomātņ preekņirt teņņibas pee paņchwaldbihchanas pehņ walņts reformu wiņpahrigeem pamateem. ņho pateekņibu neņpehņ apgahņt ne ta fraņe par „wehturisko buhwi,” nedņ ari ta brillē, zaur kuru ņkatotees daschi ņemneeku kahtu

wenotees dņeefmu-ņpehtā, tautas-garā. Tomehr wehl daudņ tahdu jauneku, kas ņchauj garam beedribas-namam un aiņwellahs uņ laimineem, paņmeetees un pawetees „ar tahm zeema ņeltenehm,” woi aiņņchmauz uņ weefnizu, kur tee ahtri un lihņgmi pawada ņwehtbeenu.

Te manimi ņaule leha,
Te ņaulte nolihgoja
Pee tahs meitas-mahmulitas,
Pee ta ņalda alutina. (Taut. dņ.)

Pee jaunahm meitahm wehl tahdas ņwehtuligas domas, ka tad ween ar godinu warot

„Glabahņ ņawu wainazinu
Ka ņirņiniu aņoti,” (Taut. dņ.)

ja ņehņch mahjā un gaida uņ tautahm. — Buhs gan ari beedribas, kur ņaltajee tehwa-dehli labpraht ne-eereņehs, ka kaņpa-puiņtis ar wineem blaņus ņehņch pee beedribas-galba, dņeedabams un ņpreeņdams par tautas-leetahm. Tā tad ari kaņponites tahdās beedribas „eekņchā eeti nedrihtņteja,” jo

„ņekņchā bija greņni kaudis,
ņamihs mani kahtinahm.” (Taut. dņ.)

Apņtatihm muhtu dņeedataju beedribas no eekņchpuņes. Ne ņhe, kahtas kludās un kahti truhkumi wiņur kahtahs preekņh muhtu aņim. Weendā neņpehņzigi beedri; otrā neņpehņzigs wadons; treņchā ņaņchluzis un ņabilis beedru-ņlaitis; zeturtā nobojajees instruments; peektā loti reti ņanahņ; ņektā par daudņ teel burņits un dihtits; ņeptitā ņehmojahs un nomozahs ar pahtreeku raibahm mahņņu dņeefmahm un aiņmirņ dņeedahņ ņawas tautas-dņeefmas. Un tā tas wehl eet tahlat. Bet ka iņdebejami wiņi ņchahdi truhkumi? — Leels pulks ņchchreņku nowelņees brihwam zelam, ja beedribas nobibinahs uņ ņtirateem, paņtahwigateem pamateem. ņchahdas beedribas tad nekops tilai weenigi dņeedaņchanu, bet winaņ, preeendamas kaht nedņeedadamus beedrus,

wehl armeenu tura par ne-eenahņuņhos, tā ka to pee paņchwaldbibas newarot peelaht. To ņawadibu, zaur ko Baltijas gubernas teņcham iņņchirahs no walņts zitam dakahm, tilkaņ eedņihwotaju, winu eera-dumu, walodas, tizibas, ka ari ņaimneezibas ņinā re. — ņho ņawadibu ne weens negrib no-ehwelet lihņņigu tahm zitam gubernahm jeh pa wiņam iņnihzinat, un muhtu walņts waldbiba teņcham buhs ta beidsamā, kas uņ to iņeetu. Tadeht tas ņkan it jozigi, ka „Rigasche Zeitung” ņawā ņch. g. 178. num. pazek par „Rigas Lapa” ihpaiņho nopelnu, ka ta wiņpirms Latweeņchu publikai eņot iņņkaidrojuņt, ka muhtu gubernahm eņot gan teņņibas un brihwibas, kas ne tilai weenas waj otras kahtas, bet wiņas ņemes labumā uņturamas. Un ka „Rig. Btg.” tahlat peepchņi ari pee „Balls” tahdas pat domas uņgahjuņt, tad wina tilai peerahda, zif maņ tai paņihņtami Latw. laikrakstu zenteeni un ka wina lihņņ ņchim walti nomozijusehs un ņawuņehs ar bailehm, ka tee ņho ņawadibu pa wiņam leedņot. Ko wiņu nepadata walodas nepraņchana! — Kas til gaiņchi, til ņkaidri redņams, tā ņakot ar roņahm taustams un jau no ņenlaikem wiņai paņaulei paņihņtams, ka to waretu noleegt?

Bet mums leekahs, ka „Rig. Btg.” ir uņ ne-ihtā zeta tani ņinā, ko Latweeņchās tura par Baltijas gubernu ņawadibu (unņere Eigenart). Neņchahbotees wina tai peerehņina it wiņu, zaur ko ween til muhtu gubernas iņņchirahs no zitu walņts daku wiņpahrigeem pamateem. Til tahlu ņinams Latweeņchi ne-eet, un tadeht buhtu laiks kaht, wiņpirms iņņkaidrot un nobibinat, eekņch kaht tad paņahm muhtu ņawadiba, kas mums weenprahtigi un ar ņaweenoteem ņpehkeem ja-uņtura un jakopj? Ja tas ir nobibinats, tad weenņchanahs loti ahtri buhs eekņehjana, jo ne no weena prahtiga zilwela newar zeret, ka tas ņtrahdahs pretim ņawai dņimtenei, ņaween brahkeem. Bet juņchchanas un ņadurņchanahs buhs alaņch, ka mehr ņchis jautajums nebuhs iņņchirts un no abahm puņehm ņhinhņ ņinā tā ņakot grahtņiņees pa tumņu. Un nebuht newar ņazit, ka „wehturiskās” buhwes peekriteji no ņawas puņes mineto ņawadibu jau buhtu jo ņihņakti aprobeņchajuchņi; alaņch wini ir runajuņchi wiņpahrigi un tilai wiņpahrigi wineem lihņņ ņchim wareja atbildet. Th. Rolands.

Neaiņmirņteles „Latw. Awihņu” wezmeitas wainagā.

„Latw. Aw.” 29. peelikumā „Baņnizas un ņkolas ņinās” redakņija ir uņnehmuņi Rendas baņnizkunga K. Grūnera k. runu, ko tas Wahju walodā ņazijis Kuldigas prahtesta aprinka ņkolotaju konņerenzē. ņhi runa eekņahņs ar weņ’ un wezo grehla ņuhdņehchanu. Tas pirmo reiņi noteek „Latw. Awihņs.” Tur ņahw rakņitis: „Warbuht jaņaka, ka eņam eerauņchi gandriht wiņu, ko redņam noteekam Wahņjemē, eeraudņit par labu un derigu, ka lai to pee-

ruhpeņees par ņawu un kautu wiņpahrigu attihņtiņchanos un iņglihtņchanos, kas notiks zaur prahtigahm ņarunahm, jautajeeneem, iņņkaidrojumeem, pahtņpreebumeem un preekņch-laiņjumeem; tad wehl zaur konzereteem, weņņgeem wafareem un teatreem. Tahs ir leetas, kurās Latweeņchu jauniba gan ņinahs eemihņtees. Bet ņchihņ leetas ne-iņbarihņ kahti 20 dņeedataji; ņhe wajaga buht kreetni iņchlotai beedribai, kas to eekņehņ jo pilnigi. Tahdai beedribai par wiņahm leetahm ja-eegahbahņs kreetnas grahtmatnizas (biblioteka), un ja-uņmudina un ja-eeradina kaudis uņ laiņchanu. Tahdas beedribas buhs draudņchu woi pagastu garigas ņadņihwes ņerde jeh ņirds, tadeht winahm nedrihtņ noschirt ne weena dņihwa, deriga draudņes lozekta, lai tas buht ņaimneek woi kaņps, woi ņwabadneeks. ņchahdas beedribas nu buhs ihten tautiņlas. ņhe jaņlandina jo uņņihtigi ņawas tehwa-tehwa dņeefmas, no ka Latweeņs war teikt: „ņchis ir kauls no maneem kauleem un meņa no manas meņas.” — Deemņehhl, ņtarp muhtu dņeedataju wadoneem atrodahs ari tahdi, kas tautas-dņeefmas nobņehņch no ņawa programa; jo winaņ „ņamaitajot garņchu uņ mahņņlas dņeefmahm.” Tahdeem lepneem, pahtgalwigeem tehwineem wehl gaucham maņ mahņņlas-garņchahs; zitadi tee ari winu atrahtu tautas-dņeefmas. Ja tahdeem buhtu paņihņtama mahņņlas-wehture un muņikas-literatura, tad tee ņinatu, ka wiņņawenajee komponiņti ņawas operu-melbijas un ņonatu-tehmus daudņreiņ ņmehtuņchi iņ tautas-dņeefmu awoteem. Ja komponiņtam ar operu-kompozijahm negribeja laha weiktees, tad tas paņahpeleja kaņnās un kauchahs uņ ganu-meitu dņeefmahm. Bet te nahts ņimņe kungs un preekņch, ka muhtu tautas-melbijas newar blaņus ņahtees zitu tautu tautas-dņeefmu melbijahm. Muhtu tautas-dņeefmu melbijas eņot ņarauņtas un ņaplehtias zita beņ rokaņim un kahtahm, zita pat beņ galwas, tihri tāpat ka iņkaumi iņ Pompejisa un ņerņulanuma gruwelkeem. Tahdi drupi no ņlawenas pagahņnes ir dahrgi zeenijami. Un ka muhtu komponiņti ņimņe kungs no ņabragatu deewenu-ņahwu atlikuņcheem drupineem mahņejis ņalikt (komponereht) jaunus jo koņchus un ņtatus ņahwus, preekņch ka pat ņweņchtauteetis apburis paleek ņahwot, par to mums til jahtreezajahs

nemam un tam pakal steidsamees." „Latw. Aw.“ nekunofees, ka mehs scho teikumun ihpafchi peefihmejam un ufglabajam; sawa laika tas mums toti derehs, jo te ir apleezinats — no tif zeenijamas pufes apleezinats un no tif eewehrojamas pufes apstiprinats — tas, ko mehs jau daudsfahrt esam usrahbijufchi par nederigu un fahdigu, proti ka „Latweefchu Awifchu“ lasttaji jau no wez' un wezeem laifeem pa daudf teel aubfinati Wahzeefchu gara. „Gandrihs wifu, kas Wahzsemē noteel, mehs esam paradufchi eeraudfit par labu, ka lai to peenemam un tam pakal steidsamees,“ apleezina Grūnera f. un meerigā prahtā apstiprina „S. A.“ zeenijamā redakzija. Par to, kas muhs tā paradinajis, nebuht newar fchaubitees: fchis gods ir jadod Latweefchu wezafajam laikraftam, kas no pirmā eefah-kunia ir wadits no Wahzeefcheem un beidsamōs gaddōs Wahzu gara. Un teefcham — kad ar ujmanibu lafa „Latw. Aw.“ gadu-gahjumus, tad gandrihs jadomā, ka tee Latw. walodā rakfīiti preefch Wahzeefcheem, tif ruhpiigi tur wijs ir eewehrots un peefihmets, kas noteel Wahzeefchōs, tif fihfīiti tur ir nomehrits tas, kas ihpafchi fihmejahs uš Latweefchā pašchu un uš Kreewijas dšihwi. Pat gandrihs wifī stahstini tur ir nenti un tulkoti no Wahzu literaturas, — Kreewu literaturas preefch „Latw. Aw.“ lasttajeem nebuht naw pasaulē. Un tā tad ir pilna taijniba, ka tee Wahzijas buhščhanas pašifst daudf fmalfaki, ne tā Wahzijas semneeki, bet Kreewija teem alafch ir palifufi terra incognita (iweſcha, nepaſifstama ſeme); to wehl beidsamā laika ihpafchi peerahdija ſkolotajs Kermels, kas tureja par pilnigi atkautu, „Latw. Awifēs“ Kurſemneekēem pahrmest par ihpafchu grehfu, ka tee „iſglifhtibu eeguwufchi un to noneſs tahlahm Kreewu-ſemes gubernahm.“ Waj tahds zelfch un tahdas pahrmefchanas ir muhſu mahtes-walfts t. i. Kreewijas labumā, — tas ir zits jautajums.

Bet ſchis jautajums naw tas, kas mums ſchodeen ihpafchi ja-pahrfpreefch; mehs gribam pahrrunat kahdu otra. Grūnera f. minetā ſkolotaju konferenzē ir ſpreebis par mahzifchānu muhſu pagafiu-ſkolās, bet pee tam runajis gandrihs tilai par Wahzijas ewangelifchāni tautas-ſkolahm, wiſupirms gribedams peerahdit, ka eſot leela nepareſiiba, leels grehks, kad tahdās ſkolās uſnem ari zitas tizibas lozekli behrnus. Tahda nedraudfīga iſtureſchawahs pret zitahm tizibahm (Stoleranz, religiōſe Unduldfamkeit) nu gan pee mums naw ſweſcha leeta, bet ſweſchs tē ir tas, ka to tif gairchi iſrahda ſkolotaju konferenzē, turai taf bija buht zitam noluhlam, un tē mums atkal no jauna japeefihmē, ka Kurſemes ſkolotaju konferenzehm ſteigſchus ween waijadſetu no walfts waldibas noſajita programa, kas no tahm nebuhtu pahrfahp-jains. Waj Grūnera fga runu ſauz par politifku waj par tahdu, kas fawo pret ne-ewangelifchāni tizibahm, — uš wifu wifhi ta nepee-dereja minetā konferenzē. — Loti gruhti kahjahs zitr. Bruhſchu mahzibas-minifterim Dr. Falkam preefch Grūnera fga bahrgā ſoda-

trehfla. Falfs eſot eezehlis jaunus ſkolās liſumus, „kas wifas pa-ſaules mahzibas, pret tizibas mahzibu, aplam wairojuſchi,“ bet ne-truhftot tahdu, „kas ſchos liſumus jau eefkatijuſchi par maldifchānos un ar wifu ſpehfu atkal greeſufchēes atpakal pee wezās ſkolās kahrtibas, kas tizibas mahzibai eerahda primo weetu,“ tā ka ta atkal paleefot par ſkolās mahzibas firbi un kodolu, bet ne par ihpafchu mahzibas gabalu blafam ziteem. Senaf Wahzija eſot bijuſchi behdigi laifi: „wijas ſkolās mahzibas wairs negahja uš to, behrnu firbis apgairmot un ap-ſkaidrot uš tizibu, bet wineem peedahwat, zil eefpehjams — raibas ſinaſchānas,“ pee kurahm „netizigi un beſdeewigi ſkolotaji ar ſobigeem ſmeekleem“ iſnihzinajuſchi tizibas-mahzibu ſehllu. — Tā gahjis „Wahz-ſemē daudf weetas labu laizinu,“ bet Dr. Falfs ſcho eeradumu pa-zehlis „par weenigo ſkolās rekti.“ „Bet par wairaf ne kā apmalbi-ſchānos mums (t. i. konferenzes lozekleem) jatura,“ Grūnera f. eefauzahs, „ka daudf iſflawets kultur-minifteris Falfs ſawā beidsamā parlaments-runā jaunai lauku ſkolās kahrtibai par aiſtahnweſchānu ir eedrihſtejees, wiſeem ſinamo ſehnina ſlepkawu Hoedelu, kas, kā awifēs ſino, no ſkolās deenahm wehl kahdus bihbeles pantus un dſeefmu-perſchinas galwāaturejis, liſt par peerahdijānu, ka wezee „ſkolās regulatiwi“ (kahrtibas rulis) par laumu bijuſchi un laumis auglus neſufchi; tahdu walodu ahtraki buhtum gaidijuſchi no ſozial-demokratu un tizibas nizi-nataju mutes; un lai gan parlaments-lozekli ſcho runu buhtu uſneh-muſchi ar gawileſchānas troſfni, tomehr ja-apeezina, ka ari mehrens ſkolās-puifka buhtu ſpehjās ſcho miniftera peerahdijānu par leelu iſ-teift“ zc. — Nu, Grūnera f. peerahda, ka pee tam ne mehrena ſkolās-puifkas newaijaga, ka to ziti ari war. Bet mums teefcham ja-brihnahs, ka tahdu walodu war leetat ſkolotaju ſapulzē; ka to „Latw. Awifēs“ leetā, naw jabrihnahs — tē ta ir paraſta leeta, un lai laſitaji nebuht neſchāubitos, ka jaunā redakzija ar Grūnera fgu eet pilnigi roku rolās, tad ta pee wina teizamās runas ar leelu preefu peefihmē: „Falka minifteris gan no ſawa amata atkahpſees. Berams, ka ſkolās buhščhanas Wahzija pahrgroſſifees“ zc. — Kur pateefibu tā pahrgrofa un noſtahda uš galwu, ar kahjahm gairā, — fur ar tahdu nizinaſchānu runā un rakſia no wihra, kas wifas Eiropas zeeniſchānu eemantojis, — fur walfts parlamentu ſalifhſina ar mehremu ſkolās puifu, — tur ſinawis goda-prahts aiſleedf ſtrihdetees. Tadehl mehs ari Grūnera fga domas par mahzifchānu tautas-ſkolās ſihfakai eewehrojchānai neturam wehrtas. Bet gan mehs newaram aiſtahn nepeeminetu, ka Grūnera bafnizlungs Dr. Falka parlamenta-runu glufchi pahrgroſſijis un tiſſchā prahtā iſlizis zitadi, ne kā ta ſaprotama, un ka „Latw. Aw.“ redakzija ſcho noſeedſibu pret taijnibu ar nodomu ſekmejuſi, Grūnera fga wahrdus bej peefihmejuma uſnemdama un ſinamā mehra zaur peefihmejumu apstiprinabama.

Wifai paſaulei ir paſifstams, ka ultramontanu partija Wahzijas

un joflawe muhſu radoni. — Te robahs atkal ziti wihri, kas muhſu tautas-dſeefmu wahrdub-grabaschas wehtijufchi ſawōs „prahneezibas-wehtelōs,“ un atradufchi, ka tahs eſot bej gara un prahta, tadehl tahs eſot tif „behrnu-dſeefmas,“ ko „prahtodami“ zilweki drihs atmetot. — Lai neleefam apmahnitees, bet lai pallauſamees, to ſlaweni wihri ſpreefch par muhſu „behrnu-dſeefmahm.“ Trautvetters winas ſalifhſina ar ſlaweni Greeku koſleneela Anakreona dſeefmahm. Zeſiufch deefgan newar noſlaweht Zeiſchu dainas. Herders til Baltijas kraſtōs mahzijeēs nojehgt tautas-dſeefmu iſhteno ſwaru un dſitumu.

Lai muhſu tautas-dſeefmu tengataji ar ſawu filofofiju iſprahto ſcho „behrnu-dſeefminu:

„Saulē kuhla mehneſtiin
Ar ſdraba iſchakarninu;“

un atkal:

„Deewu-dehli kuhfojahsi
Zaur magonu lapinahn.“

Bet liſim muhſu maſinajeem uſdſeerdah ſawu ſwehtu juhſnu pilwo „maſa biju, nerehſeju,“ un lai muhſu dſeefmu-nizinataji no wiſflawenalahm dſeefmahm uſmekle weenu, kas ſchini ſinā kaut kā waretu lihſinatees muhſu behnenin maſinai dſeef-minai. Tahdi nelgas paſchi noſaujami par behneem un pateefigi ir iſpelnijuſchees, ka teem uš winu truhdeem par beedinajumu ziteem uſſprouſch epigramu, kas leezina, ka tauta pati ſepojahs ar ſawahm dſeefmahm:

Maſi behrni ſkaiftu dſeefmu
Wahrdſinati wahrdſinaja;
Celufufchi wifſitē,
Par ſehtwidu maſinaja. (Zamt. dſ.)

Wihki tautas-ſkolotaji un dſeefmu-wadoni! leelajōs tautas-ſwehtōs tautas-gars juhs wainatoja ſlawas: un pateezibas wainateem par glihtu darbu un ſuhreem puhlineem.

ſchis pats tautas-gars lai ari jo projam juhs paſtubina puhletees wehl leelatā mehra. Lai dſeefmu-gars modina ari tos, kas ſnauſch bej dſeefmahm. Lai wiſch ſpehjina dnhſchigōs dſeefmu-lawotajus wiſleelajās gruhtibās. Lai tautas-gars muhs web par iſhteno zeſu, kas nenowed no muhſu ideata!

Dahrga tauta! tawi ſelt-laiti tew atkal ſahf raſtees. Taittees ſanemt wezōs ſelt-mahtēs laikus, un neguli. Peełozi dſeefbadama ſawu puhru dahrgēem gabaleem, lai „wara-tiſtis lihgotos,“ kad winu atkal wehijis leelā kahju deend. Sneedſi rozinu un pateezees miſlam ſeiſaram, kreetneem tautas-behleem uu angſtai waldibai. Tee ir „trejader bahlenini,“ tos paſchi „ſaw' mahſinu maſu zehla leelumā.“

Kad nolifim to deenu, tur debes-bruhigans dſeefmu-gars atkal ſalaulajees ar mums. Tauta jau ſahf ilgotees pehz wina. Greeki ſawas tautas-kahſas ſwineja pehz it iſchetreem gadeem Olimpā; muhſu ſentſchi it gabus ſitā-kalnā. Woi ur peenemim wezo Greeku woi ſawu ſentſchu preefchſihmi, woi ari ne weenu no tahm, par to aſtahnju ſpreeſt tautai. Tif to beidsot peefodinaju tautai, lai wina ſagatawo-jahs jau laikus uš leelo deenu, lai dſeefmu-ſchlehpus un ſobenus nerauga bahſt maſiis, bet lai tos ſpodrodami, trihbami un balinadami iſſarga no apruhſejuma.

Upuhſchānahs ne kahdas nau.

Tautas-dehli muhs drihs war ſaukt uš dſeefmu-kareem.

Wahſu tehwijai, kas aubſina puiku kreetnu tautas-dehlu, ſawu miſleſtibu wineem doſama eefiſht ar aſnim, lai uſdſeedom augſtu laimi:

„Lai dſihwo augſti Latwija,
Tā Wihſeme, kā Kurſeme!
Lai dſihwo Latwija!
ſchis miſhtas Latwju ſemites
Lai alaſch labus auglus neſ;
Lai dſihwo augſti Latwija!“

Auſelſis.

parlamentā nosodija Dr. Falka fastahbitos un no parlamenta (ne vis no Falka, kā G. E. un „L. A.“ redakcija malbidamees domā) eezeltos skolās-likumus, aizrahdidami us to, ka tee radot netizibu, un ihpafchi peerahbidami, ka tee ari esot wainigi pee tam, ka Goedels un Nobilinsch us Keisara schahwufchi. Tad Dr. Falks pajehlahs un schos melus sodija sazidams: „Goedels un Nobilinsch ir to laiku behrni, tad ultramontanu partija waldija par skolahm un wadija behrnu audsinaschanu, tadeht toreisejee, ne tagabejee skolu likumi ir wainigi, ja teem wainu war uskraut. Bet ka muhschiga pahstaru skaitischanu ween un tizibas gabalu mahzischanahs no galwas zilweku nepabara par labu un derigu, to aba peerahda Goedels, kura galwa bija pilna bibeles pantinu un basnizas dseesmu, un tomehr winsch ne-atrahwahs no gruhata nosceedsibas-darba.“ — Ta bija Dr. Falka atbilde, bet ne wis ka Grūnera tgs nepareisi, netaisni winam usteepi. Teescham — tad skolotaju sapulze un „kristiga mahju lapā“ nebihstahs tā pahrgrosit taisnibu un pateesibu un tad wihrus, ka Dr. Falks, til nejauti nokehst, tad gan wisai nopeetni jawaizā: us kureeni grib aifwest klawitajus un lastojus un kas lai noteek ar sakaltuschu koku, ja tahdas leetas noteek pee saka koka! Theodors Rolands.

Dahadas sinas.

No Gesschjemes.

Peterburgas. Jau 1837. g. tapa isdots nosazijums, ka skolotajeem, kas sem tautas-apgaismoschanas ministrijas pahraudisibas eestahjahs deenesta, waijaga ar rakstu apnemtees, wismasakais diwus gabus palikt schini amatā, par to teem pee deenesta usfahschanas kronis ismaksaja weenu treschdatu no algas, kas teem bija tikai tad ja-atlihdina, ja tee apnemto laiku nepawadija deenesta. Schis nosazijums ir pahstahwejis 42 gabus. Tagad tas atsihts par nederigu un atzelts. Ministrija to darijusi wiseem mahzibas apgabalu preekschneekem sinamu.

— Peterburgā gaida augusta beigās Austrijas un Dahnijas krona-printschus.

— „Golos“ sino par kahdas neatlautas pulwera krahtumes useeschanu. Pee Besborodska prospekta, Wiborgas pusē, jau no sen laikeem atrodahs kahda neleela pahrdotawa, kas preeksch kahda gada pahrgahja zita ihpafschneela rakās. Schinis deenās tapa polizijai pasinots, ka tur daudj pulwera topot usglabats, zaur to lehti warot nelaine notikt. Ighahjuschas sestdeenas nakti polizeja notehra pee minetas pahrdotawas wairat wesumus. Wesums atrada pulwera lahdes, lahdetas granatas un daschas zitas tahdas leetas. Pahrdotawā polizeja atrada lihds 100 pudu pulwera. Pahrdotawas ihpafschneeks tapa apzeetinats.

Preeksch tahm personahm, kas Bulgarijā isechus mehneschus zimil-deenesta stahwejuschas, ir, ka is „Waldbibas Wehstnescha“ redsams, dibinata ihpafcha goda-sihme, kas pee kruhtim nehajama.

Wahzu awises „Ztg. f. St. u. L.“ pahrdroschiba un neleetiga waloda paleef jo deenās jo leelaka. — Kā sinams, winai Latweeschu waloda ir fila purs, un tomehr wina ir usdrihtstajusehs spreesi par Latweeschu laikraisteem. Spreedumi, kā pats par fewi protams, ir sarakstiti no galwas, tā, kā tos restorazijas pee brofakta-galda mehds sagatawot. „Latw. Aw.“ „Tautas beedris“, „Leepajas pastneeks“ un „Mahjas weesis“ esot teizamās tautas-lapas; „Rigas Lapa“ un „Baltijas Wehstnesis“ wehl jo teizamakas, bet „Bals“ un „Balt. Semkopis“ tee wisa flittakee laikrausti, kas ween pasaulē war buht. To jau peerahdot tas, ka Maslawas awise neseh schos Latw. laikraistus usrahdijsi par teem weenigeem, kas patstahwigi. — „Bals“, kā tizam, fewi aistahwehs pati, tadeht sinosim tikai spreedumu par „Balt. Semkopi.“ Tas pa daudj baudot ne-eeenahluschos auglus un pee tam wehl no fwejscha koka; tas esot skahdigs un sodams darbs un peerahdot semu attihstibas-stahwofki, „Ztg. f. St. u. L.“ dobot „Semkopim“ padomu, lai tas nodarbojotees ar skunstigeem mehsteem, ne ar politiku, ta laudihm esot skahdiga un fofjora-skahbe,

kas waijadsiga semkopibai un domu attihstibai, isnihkshot, tautas labumam par skahdi. „Balt. Seml.“ strahdajot pret tautas tiklibu un labeem tikumeem, to esot peerahdijsi Bielensteina E. re.

„Ztg. f. St. u. L.“ nelaunosees, ka mehš turam apafsch jawa goda, pret tahdu walodu strihdā eelastees, bet gan mehš newarejim atstahst ne-eewehrotu winas azis krichtofcho usteilschanu, to daschi Latw. laikrausti ispelnijuschees. Sawā laikā mehš par scho jautajumu runasim jo plaschaki.

Rigas Latweeschu beedriba sch. g. 5. augustā isbrauja salums us Doli, kuras dsimtskungs fon Lōwis leelā pulkā peedalijschos apwezinaja ar leelgabalu schahweeneem un firnigu usrunu. No beedribas puses atbildeja tapat ar leelgabalu schahweeneem un preekschneezibas usdewumā un wahrā R. L. beedribas dseed. koru dirigents Ahrgals fon Lōwis igam isjazija beedribas pateizibu par wisu to laipnibu un draudisibu, to winsch tai jau no sen gadeem un tā ari schogad tik leelā mehra parahdijsi. Tad beedribas dseedatajas laipnagam usnehmejam pasneedsa osolu-lawru-roschu kroni. — Kā jau alajch Dolē, tā ari schoreis beedribas lozekli un leelā skaitā peedalijschees weest padshwoja jautri un preezigi un wakarā, firnigi atwadijuschees, ar laimahm dewahs atpafat us wezo Rigu. — Kā il reises, tā ari schoreis beedribas ekonoms bija gabdajis par labu alu un usloshamo. Ibraukums ir jausluhko par labi isdewuschos, kahrtiba bija teizama. Tadeht janoschelo, ka kahds korespondents „Rigas Lapa“ nepareisi sinojis, ka esot bijusi flitta bufete, atpafat brauzot laiwās bijis trofhnis un beidsot pahmet beedribas preekschneekem, ka ne weens no teem ne-esot peedalijses. No sawas puses mums japeefihmē, ka bija gan preekschneezibas lozekli lihdsā, p. p. kahrtibas-komisijas preekschneeks un z. Kalnina E. bija jau senat aishetojis un wina weetneeks A. Webera E. kuma aisturets zaur eepreeksch neparedsetu notikumumu. Tadeht pats par fewi protams, ka winu weeta bija ja-ispilda ziteem preekschneezibas lozekteem. — „Rigas Lapa“ min. nepareisās sinas ir gan atsaufusi, bet jawehlahs tatschu buhtu, ka tahdeem apwainoschanas-raksteem turpmak bej pahrlezinaschanahs awises telpas nenowehletu. S. S.

Sarkanā krušta goda-sihmes. Zaur Wisaugstaku pawehli no 13. marta sch. g. tapa eestahbita ihpafcha goda-sihme (sarkans krušts, apaliski faleektā baltā sudraba lentē, ar walshskroni augschā), nesajama pee kreisahs kruhts. Schi goda-sihme top dahwinata personahm, kas jo uszihtigi darbojuschahs preeksch palihdsibas flimeem un eewainoteem lara-wihreem pehdejā lara. Kā mums tagad top sinots, tad tā apafsch muhsu augstahs skundses un Keisareenes wadischanas stahwofcha Sarkanā krušta wirsbeedriba esot nu, zaur Rigas Dahmu-komitejas preekschneeci, baroneeni Neyküll-Guldenbandt, peesuhtijuse mine-tahs „Sarkanā-krušta goda-sihmes“ schahdeem Rigas Latweeschu palihdsibas komitejas lozekteem: R. Kalninam, B. Dibrikin, A. Weberam, R. P. Rambergim, R. Thomsonam, J. Baumanim, S. Martinsonam, J. Dombrowskim, R. Bergim un A. Ahbrandtam, un kundschim: Ch. Ramberg, R. Dombrowsky, J. Tiedemann, A. Feldmann un E. Grube. — Bej tam par fewischleem puhlineem preeksch flimeem un eewainoteem lara-wihreem minetahs goda-sihmes starp Rigas Latweescheem wehl ir dabujaschi: R. un T. Plawneel Igi, W. Plawneel Idoje un M. G. Strauch Idoje.

No Kofneses. Kofnesē ir nodomats krahschanas lahdi dibinat. Ir jau sadewuschees lihds 25 fainneeku kopā ar lahdeem 1000 rub. grunts-kapitala. Tee gribot sawā starpā ari uguns-apdroschinaschanas beedribu dibinat.

No Stufmannuischas. Starp Stufmannuischu un Krišburgu isghahjuschā sekdēnā fabrauzis kahds wilzeens weenam masam behnam, kas dselszela malā spehlejees, labo roku. Wiš rokas pirski tapuschi norauti. Maschinists behrnu pamantijis par wehlu un apturejis wilzeemu tikai tad, kad jau wairat wagonu par to meetu bijuschi pahrgahjuschi, kur behrns spehlejees.

No Behrnawas. Behrnawā taps 11., 12. un 13. augustā semkopibas isstahde isrihtota. Beeteikts ir toti daudj leetu. Trihs tirgotaji is Rigas peeteikuschī tik daudj maschinu un rihtu, ka preeksch teem waijagot lihds 5000 kwadrat-pehdu ruhnes. Bej tam wehl leetas

peeteikas is Rehweles un Peterburgas. Uj istahdes buhichot ari fkaisti lopi redsami. No Pehrnamas eedfihwotajeem pascheem ne weens ne-efot pee istahdes peeteizees.

Kursjeme. Palihdsiba kareiwu familijahm. Generalis Kartaschows mums laipni peesuhda schahdu sinu: Sem Keisjareenes Majestetes patwerfmes stahwoschâ komiteja preeksch beidsamajâ Kreewu-Turku kara frituscho, zaur eewainoschanahm nomiruscho un pasjuduscho saldatu familiju apgahdaschanas, uf gubernu- un aprintu-karaspehku pahrwaldneeku preekschlitumu, nolehmuft, no Maslawas kopmanu- un birschas-komitejas kapitala ismatfat weenreisigu palihdsibu schahdahm perfonahm: saldata atraitnei Lawisei Debel 30 rub., Anai Simson 45 rub., Malinei 45 rub., Ortei Dstin 45., Edai Rasels 60 rub., Katrinei Malin 45 rub., Nesei Bersit 45 rub., Trihnei Grinfelt 45 rub., Linai Selt 30 rub., Sanei Erdman 60 rub., Lisei Zanule 45 rub., Trihnei Behrsin 75 rub., Libai Relin 60 rub., Anetei Lihze 45 rub., Libai Gailis 45 rub. Lawisei Mift 75 rub., Lawisei Lambert 45 rub., Marijai Straunman 60 rub., Julei Resenfelt 60 rub., Anai Semrup 45 rub., Trihnei Neander 75 rub., Anai Klein 30 rub., Ti (Tijai?) Braun 60 rub., Margreetai Kronberg 45 rub., Anai Kusiminoi 60 rub., Anastasijai Petrowai Iwanowoi 75 rub., Katrinei Sokolowski 45 rub., Margreetai Feldman 45 rub., Julei Behrs 75 rub., un saldatam Rahrlim Skudra 45 rub., Adamam Gitschewski 25 rub., Janim Sawodskim 25 rub., — tahlaf: Grigorijewam Fedorowam 45 rub., Moisejam Bainrebam 60 rub., Krischjahnim Matifam Someljam 30 rub., Janim Jakobam Dsolinam 30 rub., Josefam Petrim Wite 45 rub., Jurim Martinam Rugren 45 rub., Gedertam Jurim Salaiskals 45 rub., Jelobam Jeloba dehlam Rasmajna 45 rub., Jelobam Krischim Ladja 30 rub., Ana Grinberg 30 rub., saldatam Abraham Wite 75 rub., saldatu familijahm: Kristapam Anjam Jaunsem 45 rub., Kristapam Dawim Strasdin 45 rub., Anjam Platais 45 rub., Janim Gedert Seltin 45 rub., Jelobam Setnela 45 rub., Wilim Anjam Lihzim 45 rub., Anjam Ansa dehlam Seneke 60 rub., Peterim Anjam Zepira 30 rub., Janim Sekman 45 rub., Anjam Ansa dehlam Neuburg 60 rub., Anjam Simanim Batel 30 rub., Franzim Tomson 45 rub., Anjam Franzim Willaw 30 rub., Anjam Ernestam Basibra 45 rub., Indrikim Janim Weide 45 rub., Kristam Krischjahnim Janjon 30 rub., Kristapam Grihslin 60 rub., atraitnei Wile Strautin 45 rub., saldatam Krischim Schiman 25 rub., unter-ofizeeru seewai Anlihse Lotfchin 60 rub., saldata seewai Edai Treiman 90 rub., atraitnehm: Marijai Woikowski 45 rub., Margreetai Jakobson 45 rub., Katrinei Rotenberg 90 rub., Marijai Zimerman 60 rub., Julijai Schmit 30 rub., Anai Fominai 45 rub., Katrinei Sprit 75 rub., Sarai Feltun 30 rub., Tomaschai Schulz 45 rub., Jetei Silberberg 45 rub., Katrinai Behrs 60 rub., saldateem: Tomam Behrs 15 rub., Janim Erzen 15 rub.

Par Elejas satumu-swehtkeem mums peenahf schahds apraktis: Zeen. redakcija! Gan ir zerams, ka Juhs paschi apraktistit Elejas pirmos satumu-swehtkus, tomehr es domaju, ka Juhs ari balsai is plaschakas publikas sawâ zeen. lapâ telpas neleegft.

Muhfu apgabalam tahdi swehtki gan naw wijai sweschi: Krona Wirzawâ tee jau wairak reises ir bijuschi un nesen ari Sijmâ, Elejas tuwumâ, isrihkoja fanahkschanu satumôs; bet paschâ Elejâ, kas no dabas apdahwinata ar teescham jauku mescha-dahrsu un no mahkslas zeenitajeem dsimtskungeem daschâ sinâ eewehrojami iskopta, — paschâ Elejâ tahdus swehtkus fwineja pirmo reisi. Negribu leegt, ka no eefahkuma laudis uf peesazito rihkoschanu noslatijahs weenaldsigi: weenfahrt teem tahdu fanahkschanu ihtais noluhks pa dakai wehl naw skaidri pasihstams, otrufahrt Sismas birses-swehtki neatstahja wijai teizamu eespaidu un tâ tad ari no Elejas swehtkeem dauds ne kâ negribeja zeret. Bet kad dabujahm sinat, ka fastahbijusehs ihpascha komiteja is pagasta waldes lozjelkeem un dascheem ziteem pasihstameem wihreem, un ka schi komiteja — pee tahs peeder 12*) lozjeku — wijai ruhpiגי sagatawojahs un eenahkschanas nolehmuft pagasta labdarigam mehrkim, tad muhsu zeriba sahla augt, un teescham — peedalischanahs bija leeliska un laikam gan ne weens nenoscheloja, uf

swehtkeem atnahzis. Dahrsâ bija wifadi gahdats par publikas usnem-schanu. Roku pa-ehnâ bija benki ap jauko un plascho danzofchanas-telpu, atstatu bija bufete ar labeem dshreeneem un usfoschamo pee mehrenahm zenahm. Kara-musika — 12 wihru — spehleja uf labi eetaifitu tribihni, fur ari runataji wareja noslahtees. Swehtkus at-klahja komitejas preekschneeks G. Mathers ar garaku runu, ko wisa publika ar labpatifschanu usnehma. Zeen. runatajs aifrahbija uf satumu-swehtku ihsteem mehrkeem: uf tilibas sekmeschanu, isglichtibu, eedraudseschanos un fewischi uf labdaribu. Zaur zaurim warot fazit, ka schos pamatus wijur eewehrojot. Elejas swehtku-komiteja nodoma-just ihpaschi par kauschu apgaismoschanu gahdat, lasamo grahmata krahtuwi dibinajot, skolu iskopjot, nabagu behrneem palihdsot, dahrsu eetaifot zc. Peemineja ari Elejas nelaika dsimtskunga, walsisgrafa Petera Medema, kas saweem laudim efot bijis wairak tehws, ne kâ lungs. Wehlejot winam saldu dusu un wina pehznahkameem eeguh-tees tahdu pat mihlestibu, kâ mihlais aifgahjejs to til leelâ mehrâ eemantojis, skubinaja ari uf labu fatizibu un lai nepeemirstot, ka Latweeschu attihstibu dauds roku un garu sekmejuschi: fungi, mahzitaji, skolotaji zc. Teem japateizahs, tee jatura godâ un zeenâ. Bet wifu leelako un karstako pateizibu mehse efam paradâ sawam mihlotam Semes-tehwam, tadeht lai luhdsam: „Deews fargi Keisjaru.“ — Scho dseesmu wisa publika dseedaja ar musikas pawadijochanu un pehz tam issauza trihsahrtigu ffanigu „hurah!“ — Paschus swehtkus fihli negribu apraktit, tos jau wijur fwin weenadi: danzot, dseedajot, farunajotees zc. Tikai ihpaschi japeemin dahrsa apugunoschana wakarâ; ta teescham bija jauka un labi isbewusees. Simteem krahsainu lahpu, ploschku un ari prastu sweschu apgaismoja kokus un dantschu weetu, tâ ka domaja waj zitâ pasaulê buht. — Mahkslikâ ugunoschana Gotharda kgam schoreis ne-isdewahs til teizami kâ Wirzawâ, bet bagats bija wina programs un daschi numuri isdewahs loti labi, kâ p. p. raketes, faules, bischu-kurwis zc. Laiks bija it kâ preeksch tahdeem swehtkeem radits, tadeht publika palifa dahrsâ un swehtki beidsahs tilai pehz pusnaktes. — Zeen. swehtku-komiteja ir ispelnijusehs firfnigu pateizibu par saweem kreetneem un sekmegeem puhlineem.

Beidsot newaru atstahf neminejis tahdu wijai behdigu buhichanu. Beidsamâ laikâ Kursjeme war manit, ka gandrihs pee wiseem tahdeem swehtkeem ronahs pusmahziti jauneki, kas ar nodomu mekle swehtku preekus trauzet un nelahrtibas fazelt. Tâ ari bija Elejâ. Tê warbuht bija kopâ pret 2000 zilweku, un wisi tee isturejahs til teizami kahrtigi, til laipni un draudstigi, tilai pahrs sehnu — zitadi es schos besbarsdains un no pahrleekas dshreenu daudischanas apskurbuschos jaunos zilwekus newaru nosaukt — tilai pahrs sehnu gandrihs jau no pascha eefahkuma zehla trofni un nelahrtibas: runaja nefaunigi, dseedaja nelahrtigas dseemas, kihwejahs, aifnehma tihri meerigus wihrus un pat dahmas aiflahra smalkatâs juhmas. Komitejas lozjeku meerinaschana, muischas polizejas apfaukschana pee scheem waroneem ne kâ nepalihdsjeja, tâ ka daschs bija jaleef iswest. — Man leelahs — un es nebuht ne-efmu weens, kas tâ domâ — ka uf scheem sadfihwes kufaineem jaleef ihpascha eewehriba; tee schkendê Latw. tautas labo slawu un ar wiseem spehkeem iseet uf tam, ka tahdus teizamus tautas-swehtkus — aisleegtu. Tee ir Latweeschu eenaidneeki, jebichu paschi Latweeschu buhdami, un tahdus kahrtibas pretineelus latru reisi wajjadsetu bej schehlastibas ifraidit un ja wajjadstigs apzeetinât, lai isgul reibuli. Siljaru Frizis.

Elejas satumu-swehtku komiteja dara sinamu, ka no 5. augusta satumu-swehtku eenahkuma pehz isdoschanu atlihdsinaschanas atlikuschees 92 rub., kas nolemti dibinajamai Elejas pagasta lasamo grahmata krahtuwei un nolikti uf augleem; tahlaf, ka komiteja sawâ sehdeschana 7. augustâ weenprahrtigi nospreedusi: Nepeeklahjigas isture-schanahs deht no peedalischanahs pee swehtkeem, ko komiteja turpmak isrihkos, uf gada laiku isfleht un, ja wajjadstigs, zaur tahs-weetas polizejas waru ifraidit schahdus jaunekus:

- 1) E. J. no Sismas;
- 2) J. E. S. no Audr. pag. L. m.;
- 3) telegrafistu F. un
- 4) St. no S.

Komiteja.

No Kursjemes. Kursjemes gubernas kom. kara-deen. leetâs isfludina, ka ta apstiprinajust: 1) Puhres sirgu kantona preeksch. barona Roenne un wina palihga, pagasta wezatkâ M. Dsolina weeta, Puhres mescha

*) Tagad 13.

fungu C. Hartmani par preefchneeku un Puhres pagasta wezako Chr. Hartmani par wina palihgu; 2) Rabiles firgu kantona preefchneeka barona Haudring un wina palihga, pagasta wezaka J. Wahwer weeta — firstu G. Lihwen par preefchneeku un Rabiles pagasta wezako W. Wahweri par wina palihgu.

No Ufas. 20. junija ſchē bija ſtipra ſalna, ka grifu un firnu laufus ſtipri apſahbeja. 22. julija atkal auſas zaur ſalnu tapa ſtipri apſahbetas.

No Tſchenſtochowaſ (Petrokowaſ gubernā) ſino „Golofam“ ka tur 31. julija ſneegs ſnidſis. Ari Kalifſchāſ gubernā laiſs ap ſcho brihdi bijis til auſis, ka laudis gehrbuſchees ſeemas uſwalkā.

Politifſs pahrfkats.

G. M. 13. VIII. Kreemijas leelā Keifara Petera I. laiſā bija iſſtrahdats projekts, Nemenes upes uhdenuſ zaur rokamu kanali eelaiſt Wentas upi un tā ſcho padarit fugoſchanai derigu. ſchis projekts, kā awiſes ſino, tagad no jauna teefot pahrfpreefſs, maſakais Tiliſtes kopmani biſtotees, ka Nemenes uhdeni peepeschi ne-iſſihkt un tadeht firſtam Biſmarkam eeſneeguſchi luhgumu, lai to pee laiſa zenshotees nowehſt. — No muhju waldbibas puſes ſchi ſina naw apſtiprināta, bet wiſai netizama ta naw, jo kad Wentas uhdenus lihds ſinamam mehram iſdodahs pawairot un laiſu brauſſchanai derigus padarit, tad ſchis jaunais fugoſchanas-zelijh Kreemijai atneſtu teizamus augluſ, ſewiſſchi Kurſemei un Leiſcheem, kaſ ſawu labibu, linus zc. waretu dſiht uſ Wentſpili un no tureenes oſtas tahtlaſ ahrſemēs. ſchi gaduſimtena eeſahkumā — ja nemaldamees Keifara Aleksandra I. laiſōs — bija nolemts, Wentu zaur rakſchanu padarit brauſſchanai derigu, bet taſ ne-iſdewahs, jeliſchu ſchim noluhſam leelas ſumas ſluwa iſdotas. Wiſleelako kawekli padarija klints-rumba pee Kuldigas, ap kuru ſahſa kanakus rak, lai zaur ſluhſchahm uhdenus waretu uſpluhdinat un tahtdā wiſſe laiſas ſchāi weetai pahrdabot pahri, kā taſ p. p. Sweedrija daudſ weetās noteef. Wehl ſchodeen pee Kuldigas war redſet uſſahkto, bet nepabeigto kanaku-darbu leelijſas pehdas, ſaweſtos akminus zc. Wiſi ſchee gruhturni ſinams pa datai atkriſtu, ja Wentas uhdenus waretu pawairot zaur Nemenes upes uhdeneem. — Dtrſ eewehrojams projekts, kā atkal ahrſemes awiſes daudſina, paſtahwot eeſſch tam, ka muhju waldbiba eſot nodomajuſi 4 robeſchu-zetotſchonus no jauna buhwet un beſ tam apſtiprinat Kaunas, Grodnas un Bialiftoſas pilſehtas. Ari ſchihſ ſinas no waldbibas naw wiſ apſtiprinatas. — Eewehrojams ir ſch. g. 28. junija no Keifara Majeſtetes apſtiprinatais likums par ſareiwu apſtrahpeſchanu pehz preefſchneeku no lehmuma. (Diſziplinar- jeb waldeſſtrahpes, kaſ teef uſliktas, par maſakeem noſeegumeem, beſ teefas ſpreeduma). Pehz ſcheem jaunajeem likumeem war uſlikt ſchahdas ſtrahpes:

Unteroſizeers jeb ſeldwebels praſteem ſaldateem war 1) aiſleegt iſeeſchanu no kaſernas uſ 2 deenahm; 2) uſdot kompanijas mahju darbus (kā kaſernas tihriſchanu, mallas zirſchanu zc.) ſtrahdat 2 deenas; 3) ſaukt ahrſahrtigi pee deeneſta dariſchanahm uſ 2 deenahm.

Zaunakee wirſneeki war uſlikt ſaweem apafſchneekem: 1) kaſernas areſtu uſ 8 deenahm; 2) kompanijas ſtrahpes darbu uſ 4 deenahm; 3) ahrſahrtigu deeneſtu 4 deenas.

Kompanijas komandats: 1) kaſernas areſtu uſ 1 mehneſi; 2) ahrſahrtigu deeneſtu uſ 8 deenahm; 3) praſtu jeb ſtingru areſtu uſ 5 deenahm; 4) pa-aſinatu areſtu uſ 2 deenahm.

Bataljona komandants: 1) kaſernas areſtu uſ 3 mehneſcheem; 2) praſtu jeb ſtingru areſtu uſ 10 deenahm; 3) pa-aſinatu areſtu uſ 4 deenahm.

Regimenta jeb pulka komandants war beſ wiſahm augſchminetahm ſtrahpehm ſaweem apafſchneekem wehl uſlikt: 1) praſtu areſtu uſ 1 mehneſi; 2) ſtingru areſtu uſ 20 deenahm; 3) pa-aſinatu areſtu uſ 8 deenahm.

Samwatneekem jeb tahtdeem, kaſ gan zaur loſeſchanu deeneſtā nahkuſchi, bet kam ſawas mahzibas deht ir teefiba uſ iſhaku deeneſtu laiſu, newar uſlikt kompanijas ſtrahpes darbus. Tapat ari unteroſizeeri ir no ſcheem ſtrahpes darbeem un beſ tam wehl no pa-aſinata areſta

ſwabadi. Bet par to preefſch unteroſizeereem paſtahw wehl iſpahſas ſtrahpes, proti: peefſhmejums, rahjeens, unteroſizeera amata ſaudeſchana uſ ſinamu laiſu waj pa wiſam; beſ tam tee war paſaudet teefibas uſ pirmo oſizeera ſchinu.

Kad tahts ſaldats jau daudſahrt ſizis ar diſziplinar-ſtrahpehm ſtrahpēs, beſ ka taſ buhtu labojees, tad taſ zaur kara-teefas ſpreedumu war tiſt nodots ſtrahpeto nodakā (разрядъ штрафованныхъ). Tiſt ween tahti, kaſ pehz ſawas ſahrtas teefibahm no meeſas ſtrahpes ir ſwabadi, newar tiſt ſchāi nodakā nodoti. Preefſch teem ſchāi nodakā nodoteem ir atlaufs leetot ari meeſas ſtrahpi. ſcho ſtrahpi war uſlikt ſchahdā mehra: kompanijas komandants lihds 15 rihtſtu zirteeneem, bataljona komandants lihds 25 zirteeneem, un regimenta komandants lihds 50 zirteeneem.

Diſziplinar-ſtrahpes preefſch wirſneekem ir: peefſhmejums, rahjeens, ahrſahrtigs deeneſts, mahju areſtis waſtſnamā un atſelſchana no amata. Generaſus, regimentu komandantus un ſcheem lihdsigus kara-amata wihrus tiſai uſ Wiſaugſtaku pawehli war ſtrahpet ar areſtu.

Wahzija. Zau ſenak mehſ eſam uſrahdiuſchi, ſil leelas zeribas ſchim brihſcham ultramontaneem ir Wahzija. To peerahda ari ſchahds notifikums: Ne ſen Miniſterē ſapulzejahs kahti 600 katolu garidneeki un noſpreeba tā: „Romas-katolu baſniza ne kad newar atſiht to no jaunlaiſu laiſigas walſis pagehreto wirſteefibu pahrbaiſu. Wina tadeht leedjahs, paklauſit baſnizas politiſſkeem likumeem, kaſ iſdoti beſ winas dalibas un pret winas diſtako proteſtu. Tadeht uſ ſcho likumu pamata naw eeſpehjamſ noſleht meeru ſtarp baſnizu un laiſigu walſi. Rehniſchigā walſis waldbiba war tiſ pehz tā ſaukto maija-likumu atſelſchanas panahkt zaur ſalihgichanu ar pahweſtu, ka baſniza warbuht no ſahdahm pagehſchahnam atſakahs.“

Belgijas garidneeki naw maſat droſchi. Tee noſpreebuſchi un iſſludinajuſchi, ka ſkolas-behrnus, kaſ mahzifees no walſis waldbibas eeſeltās ſkolās, nepeelaidihs pee bihts un grehtu peedoſchanas, bet wina ſkolotajeem uſlikt baſnizas lahtus. Kā redſams, garidneeki ſataiſahs uſ wiſaſakeem zihneem pret walſis waldbahm. ſchi wina pahrdroſchiba pa leelakai datai atlez no Wahzijas jaunakās politiſkas. Kamehr Dr. Falka ſtingrā rola winus ſamalbiſa, tamehr wini gan kurneja, bet tiſ atklahti un netaunigi nedrihtſiteja ſazeltees pret paſtahwoſcho ſahrtibu tā tagad, kad Putkamers, Falka pehznahſamajſ, ſchi politiſku iſſazijis par nepareiſu. Kā Falkam ne ween ſtarp katolu ultramontaneem ir eenaidneeki, taſ jau deefgan ir peerahdihs.

Franzijas walſis waldbiba pret ultramontaneem un jeſuiteem ſtrahdā ſekmigafi. Tur waldbibas pretineekus un jeſuitu draugus praſti atzet no amata un nepaklauſigos garidneekus ſawalba it ſtrupi. Tā taſ ari noteef pee jauno mahzibas-likumu eeweſchanas. Pehz teem no paſchas walſis waldbibas katrā apgabalā eeſet ſkolotaju ſeminarus, kuru mahzibas-programas no waldbibas noſatams. Uſ tahtu wiſſi waldbiba tautu atſwabinahs no jeſuitu un ultramontanu ſtahdigahm agitazijahm un breeſmigahm roſahm.

Auſtrija. Firſta Andraſchi weeta wehl alajch newar dabut deriga wihra un daſchas awiſes ſino, ka Andraſchis wehl palikſhot. Wiſſch eſot no amata atſahpees tadeht ka ſlamu partiſa pee keifara dabujuſi wirſrofu, ſo wiſſch, pats Ungars buhdams, newarejis pageeſi. Kā ſinams, ari Wahzija ir ſlamu partiſas pretineeze un tadeht ta ar Andraſchi politiſku, kaſ Ungaru noluhſus ſekmeja, bija pilnigi meerā. Tadeht gluſchi ne-iſprotamas ir tahts ſinas, ka wina pehznahſamā uſdewums buhſhot, ar Wahziju jo wairak eedraudſetees. Labaki ſcho draudſibu newareja ſekmet, kā zaur Andraſchija politiſku. Bet Auſtro-Ungarijas politiſkaiſ uſdewums ir, draudſibu ſekmet ar Kreemiju. ſin ta Kreemiju par ſawu draugu, tad winas nahkotte ir droſcha, turpretim eenaidis ar to Auſtro-Ungarijas deenas peepeschi war pa-iſſinat.

Rihtu-Rumelijas general-gubernatora Aleko-paſchā waldbiſchana Turku waldbibai nebuht nepatiht. Aleko-paſchā padaudſ eewehrojot Bulgarus. Un tomehr wiſſch zitadi newar darit, ja negriſ Bulgarus padarit nemeerigus. Redſem, kaſ tur tahtlaſ iſnahſs.

Paſinojums.

Zau ſen laiſkeem ſwin wiſur Kurſemē uſ lauteem tahts deenas preemiu, kurd paſludinaja Kurſemes ſenneeku ſahrtai, ta wina ir brihwa. Bet piſſehtas nenehma dalibas pee ſcheem peeminas ſwehtkeem, tadeht ka ſtarp piſſehtahm un lauteem ne-brihwōs laiſōs jehluſchees ſchirſchahahs muhri wehl ilgi pehz dſimts buhſchanas atſelſchanas ſchlihta piſſehtas no lauteem. ſchee wairali lauſchu prahta aiſſpreedums, ne tā pateekiba paſtahwoſchee muhri nu it gabis wairali ſadrupuſchi un il gabis wairojuſeſ pee laudim ahrpus un eeſſchpus piſſehtahm atſiſchana, ka piſſehtneekus un lauzineekus ſawerno loſpigas intereſes un wajadſibas. Tadeht tiſ muhju deenas wareja ſahkt piſſehtās tos ſwehtkus ſwinet, kuruſ lihds ſchim tiſ uſ lauteem ween ſwineja. Tā zaur ſwehtku komitejas gahdaſchānu ſahſa wiſpirms Jelgawā un pehz tam ari daſchās zitās Kurſemes piſſehtās brihweſtibas ſwehtkus ſwinet. Uſtiziga ſawai programai palidama, Jelgawas ſwehtku komiteja nodomajuſi, ari ſchogad Jelgawā dſihwot brihweſtibas ſwehtkus. Par ſwehtku deenu komiteja iſ-

randšijū švehtbeenu, 26. augustu, tadehī ka šveidsama darba laika ne laha zita beēnā ne-īrahbāš par tīl īdewīgu preekšā švehtu švehtu swineschānas. Dīrlahrt 26. augustā ir ari preekšā švehtu beēnā, jo tā ir muhsu Augsta Waldineela troneschānas beēnā. Tā šhīni beēnā jaukā wirtnē kopā pīšees fenatī dahwatu brīhwēstību peemīnā ar karstāhm pateizības juhsnāhm pahē brīhwēstībahm, ar turāhm muhsu Augstāis femes tehws muhs aplaimojis. Un šhīni kopībā tīls panahētis švehtu īhstāis mehētis, kas masafī pahāhw eekšā tam, ka dšimēsbūshchānā un wīnās atzēshchānā neums tīltu atzēshchānā, bet wairatī meklejams muhsu preezīgā atzēshchānā, ka zaur dahwatahm brīhwēstībahm ešām tīl tahtū uš preekšā tītūshī. Brīhwēstības švehtī lai ir muhsu gara apgāišmōshchānas, fīrds īdbāilōshchānas un dšīhwēs īsglīhtōshchānas leezīneekī.

Brīhwēstības švehtī naw nēdš preekšā pīlshēneekēem nēdš preekšā lauzīneekēem ween, bet preekšā wīseem, kam kruhtīs puštī fīlta fīrds preekšā Latwēeshu tautas lablāshchānāhs un Kursemēs sēshchānās. Tadehī ari wīst, kas spēhī uš šwehtēem atwēst jautru, mundru prahtu, preezīgu fīrdi un labās wehleschānāhs, ir uš šwehtēem aīzīnatī.

Šhā šwehtu programā atrādīsees flūdīnājūmōs, plāshchāla buhs dabujama šwehtu beēnā.

Jelgawāš šwehtu komiteja.

Wisjannakās šinas.

G. M. Rīgā, 14. VIII. Bulgarijas tautas-meetneeki uš fīrsta pawēhstī atkal sanahlušhī šehdeschānā, lai waretu wāstis pamata-līkumus rewīdeeret. — Turku sultāns atlaibis uš mahjāhm 80 bataljōnu šaldatu, turpretīm Greeku tēhnīshchānā dāku no šawa kara-spēhka šafauzīs, kas Konstantīnopolī nebūht naw pa prahtām. Romīshja, kam ja-īstāhshīna Turku-Greeku robešchās, šawu darbu ušsahlušī.

Atbildeš.

St. J. J. Dašhu eemešlu deht newaram ušnemt. Red.
Wag. J. St. — Rundahle. Juhsu eek. teel weenabi pehī ušdotās adr. lahtīgī īshūhtīs un mehš ne-šaprotām, tadehī Juhs to nedabuēet. Aplāušchānā-tees Daustās pasta-kantori. Adminīstrāzija.

Atbīlōshchāis redaktors: **G. Mather's.**
 No jensures atwehletš, Rīgā, 14. augustā 1879.

Sludinājumi.

Lubāhnes muishchās rudenstīrgus

taps šhogad un ari uš preekšā noturetš **18. septembri** un newīs wāirs **2. oktobri**, tā tas līhšī šhīm ir bījis.
 Muishchās polīzejas mahrdā:
K. Daulberg.

Zeem. publīkai daru zaur šho šīnamu, ka šawu **privat meiteen-školu**, kurā ari pensionerūs ušnemu, Kūsenē Arnau f. namā atkal eesahshīhu šh. g. 13. augustā. **A. Ringenberg.**

2 nami, ahrpūs Rīgās, kas par gadu eeneš 800 rubtu īhres un kur jau 40 šamīlijās dšīhwō, ir pahrdōdamās par 8000 rub. Te waretu ari šezmīgu lopu šamīneezību eetaīst, tadehī ka turpat dabujamas lahdas 30 puhra weetas labās plāwas.
 Tuwatas šinas dabujamas šhīhs awīses adminīstrāzija.

2 meschfargi,

ar labāhm atēstātehū, teel mekleeti preekšā Kreewijas Smotenškas gubernas, Duchowshchīchīnas aprīnka. Tuwatas šinas par šhīhm weetāhm bod Mūllera grahmatu drufatāwa, Rīgā.
 Turpat war ari šemloppi peeteit-tees, kas grībetu fēnī, leelatōs wāj majafōs gabalōs, uš renti nemt.

Rīgas Latw. beedriba.

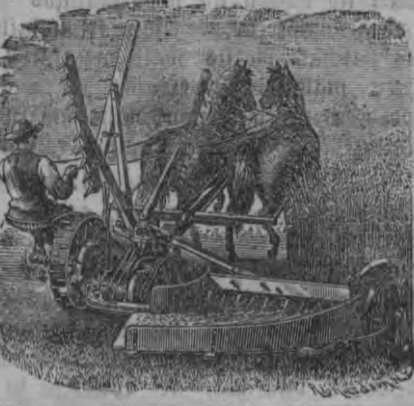
Šwehtbeēn, 26. augustā šh. g.
puķu-balle.
 Kahrtības komīšja.



Ar apgalwošchānu.

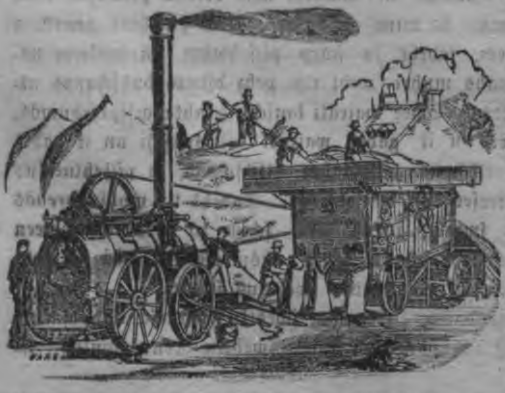
Amerīkanceeshu pašhnoīdbamas **planjamas mašhīnes** weenratu un dīwratu, no 260 rubt. un dahregatī.

B. van Dyk, Rīgā.



Pīrmā Kreewu uguns- apdroshīnāshchānas beedriba, dibīnata 1827. gadā.

- Agenti:
- Zehsīs — S. Wolmann,
 - Wālkā — Morit Nolland,
 - Werowā — Rīf. fon Grīnberg,
 - Wālnecērā — Zh. Adamsohn,
 - Limāshchōs — B. O. Gūšlawshky,
 - Rūshjēnē — Eduard Dabbert.



Rūstona Proktora loko-mobīlēs un garāinu kūtāmas mašhīnēs, fīstītu un fīteju kūtāmas mašhīnēs, Wōoda planjamas mašh. Wāfera wehtīfīku mašhīn., arklus un eekstīpatornēs, supersōsfatus pahrdōd
Zieglers un beedr.
 Karlowā, Jelaterīnōslawa propēktā Nr. 22.
 Rīgā, pīlshētas Rāktu-eelā Nr. 6.

Programa preekšā brīhwēstības šwehtkeem Jelgawā.

- Šwehtbeēnā, 26. augustā.**
- 1) Šwehtu eesahhtums pulkstēn 1. Šhīrkenhōšera dahrsā, ar īshu atklāshchānas eunu un šwehtu uwertīru. Tad mušīta un dšēedāshchānā no dāshēem dšēedatāju lōreem. Pa štarpām šwehtu runa un zītas runās.
 - 2) Godā meelāstš, pulkstēn 1/24. pehī pusdeenas.
 - 3) Teatris pīlshētas teatras namā. Eesahhtums pulkstēn 1/27. wakarā.
 - 4) Dāle Šhīrkenhōšera šahlē. Eesahhtums pulkstēn 1/210. wakarā, beigās pulkstēn 4. no rīhtā.
 - 5) Wakarā mušīta un škunstīgās ugunīs dahrsā.
- Jelgawāš šwehtu komiteja.**

Augstgrāhdīgos Ekstremādura supersōsfatus, labakos Langdāles supersōsfatus

un smalkī šamaltus kaulu miltus ar augstu šaturu, šem Rīgās polītehnīkas īsmēlshchānas štanzijas kontroles, pahrdōdu par lehtāteem zeneem.
 Katram pīrzejām, kas 30 pudus jeb wairal pehet, ir teešba pīrktō prezī tīst no polītehnīkas īsmēlshchānas štanzijas pahremēlet, wāj pateēšī tai no manis galwotāis labuma šaturš.

Sander Martīnsohn'a, dšēlsh-bode.
 Nr-Rīgās Rāktu-eelā Nr. 16.

Labakos Langdāles supersōsfatus, tā ari itīn smalkī šamaltus

kaulu miltus

ar augstu šaturu, šem Rīgās polītehnīkas īsmēlshchānas štanzijas kontroles, pahrdōdam par lehtātō zemu. Katram, kas 30 pudus jeb wairal pehet, ir tā teešba, beš malkšas tīst polītehnīkas īsmēlshchānas štanzija īsprowet, wāj pateēšī tahōs šaturš ir, tā pahrdōweēš galwō.

Brahli Martīnsoni, šenak J. Martīnson.
 Peterburgas Nr-Rīgā, Rāktu-eelā Nr. 8.

J. W. Grahmann, Rīgā,

eepretīm Jelgawās un Tukumās bahnušīm.
 Arklī, arktu dāktī, šehjamas un planjamas mašhīnas. Ar rokāhm un gepelī dšēnāmas kūtāmas mašhīnas. Garretta lokomobīlēs un kūtāmas mašhīnas, kas īhpāshī weenfahreshī labī tāstās un dāudš pahrahdā; uš Parīšēs pašāules īstāhshī tahš ar 2 fēlta medāfhīm kōnetas.
 Supersōsfati, augst- un wīdus-grāhdīgi, ar pēēšlīta labuma apgalwošchānu.

Kaulu-miltus, supersōsfatus

A. Wīshānewshkyš,
 Rīgā, Rungu-eelā Nr. 18.

Pūku balle

Straupe, 26. augustā 1879
 pee Alrīchā mušīkas.
 Eesahhtums pulkstēn 6 wakarā.